

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

-

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

15 § Jätteiden erilliskeräysvelvollisuus

Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy (PHJ) pitää 15 §:ssä esitettyjä edellytyksiä paikalliseen poikkeamiseen erittäin tärkeinä toimivan ja tehokkaan jätehuollon turvaamisen kannalta. Mahdollisuus perusteltuun, paikalliseen velvoitteista poikkeamiseen on olennaista sisällyttää pykälään, sillä sen avulla voidaan säätää asetuksen tasosta poikkeavia velvoiterajoja ottaen huomioon paikalliset ja alueelliset olosuhteet sekä kohtuullisuuden vaatimus. Kannatamme mahdollisuutta poiketa asumiseen kohdistuvista erilliskeräysvelvoitteista jätehuoltomääräyksissä myös löyhempään suuntaan.

Mielestämme on erityisen hyvä, että eri jätelajeja on mahdollista kerätä myös yhdessä erilliskeräyksen lisäksi. PHJ:n mielestä Suomessa tarvitaan sekä erilliskeräystä, että laitosmaista lajittelua, jotta asetettuihin kierrätystavoitteisiin päästäisiin.

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

PHJ:n mielestä lukuun 5 ehdotetut muutokset ovat välttämättömiä kuntavastuullisen jätehuollon kokonaisuuden ja jätteiden keräyksen kehittämiseksi, kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi sekä eri tahojen roolien selkeyttämiseksi.

Korostamme, että erityisesti ehdotettu jätteenkuljetusjärjestelmän uudistus ja niin kutsutusta kaksoisjärjestelmästä luopuminen ovat selvitysten osoittamalla tavalla ehdottomia edellytyksiä yhteisten, Suomea kansallisesti sitovien yhdyskuntajätteiden kierrätystavoitteiden saavuttamisessa.

Kiinteiden jätteiden kuljetusjärjestelmäkysymyksen ratkaisu esitetyllä tavalla vähentäisi merkittävästi, kiristyvien erilliskeräysvelvoitteiden myötä, kasvavista kuljetussuoritteista aiheutuvia haitallisia vaikutuksia ympäristöön sekä poistaisi kiinteiden jätteiden osalta kuljetusjärjestelmiä koskevaan päätöksentekoon liittyvän hallinnollisen taakan sekä kunnissa että tuomioistuimissa.

35 § Kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen järjestäminen

Ehdotettu kuljetusjärjestelmäuudistus, jossa kiinteiden jätteiden osalta luovutaan kokonaan kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta, on PHJ:n mielestä merkittävä askel kohti jätehuollon kehittämistä kokonaisuutena. Mielestämme jätteenkuljetusten kaksoisjärjestelmästä luopuminen on välttämätön edellytys, jotta pystymme kehittämään jätehuoltoa asukkaiden ja yhteiskunnan parhaaksi. Tämä edesauttaa yhteisten kierrätystavoitteiden saavuttamista sekä vaikuttaa myönteisesti kuljetusten aiheuttamiin ympäristöpäästöihin.

Pidämme erittäin tärkeänä, että kunnalle tulee nykyiseen tapaan säätää ensisijainen oikeus tarjota tuottajien keräystä täydentävää keräystä. Tällöin kunnille jää vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa asetuksen erilliskeräysvelvoiteajan ulkopuolelle jäävien kiinteistöjen erilliskeräysratkaisuja, kuten esimerkiksi tiettyjen alueiden monilokerokeräyksestä tai yhteiskeräyksestä ("korttelikeräys") määrääminen jätehuoltomääräyksillä.

Tehdyissä asiantuntijaselvityksissä (esimerkiksi Suomen Ympäristökeskuksen tuottama "JÄTEKIVA") on todettu, että ainoastaan kunnan järjestämässä kiinteän jätteen kuljetuksessa kunnan on mahdollista toimeenpanna erilliskeräysvelvoitteet kattavasti, tehokkaasti ja kasvavan logistiikan ympäristövaikutukset minimoiden, hyödyntäen kaikkia käytettävissä olevia keinoja. Näitä keinoja ovat muun muassa lajitteluun kannustava jätetaksa, keräysmenetelmien, kuten yhteis- ja monilokerokeräyksen laaja ja systemaattinen kehittäminen sekä hyödyntäminen, jätteenkuljetusten logistiikan kokonaisvaltainen suunnittelu sekä kuntien ja tuottajien pakkausjätteiden keräyksen yhteistyöhön liittyvän tuottajien maksaman korvauksen päätyminen kuntalaisten hyväksi ehdotetun mukaisesti. Näkemyksemme mukaan kaksoisjärjestelmästä luopuminen on alan kehittymisen ja toimijoiden yhteistyön kannalta välttämätön, erittäin tervetullut ja toimintaympäristöä selkiyttävä sekä vakauttava muutos. Myös asiakkaiden näkökulmasta esitetty ratkaisu selkiyttää kokonaisuutta.

PHJ:n mielestä ehdotettu muutos vähentää nykyiseen sääntelymalliin liittyvää hallinnollista taakkaa ja jatkuvia hallinto-oikeusprosesseja. PHJ:n alueella kiinteitä jätteitä ja sako- ja umpikaivolitteitä koskevat kuljetuspäätökset ovat jo useampaan kertaan olleet oikeusasteissa käsiteltävinä ja palautuneet uudelleen käsiteltäviksi ja päätettäviksi. Toistuvat kuljetusjärjestelmäpäätökset ja niihin liittyvät selvitykset ovat aiheuttaneet Päijät-Hämeen jätelautakunnan viranomaisille ja PHJ:lle paljon työtaakkaa ja huomattavia kustannuksia, jotka ovat jääneet alueen asukkaiden maksettaviksi. Sama tilanne on myös muualla Suomessa, jossa on vielä käytössä kiinteistönhaltijan järjestelmä.

PHJ:n näkökulmasta ne alueet, jotka ovat olleet jo pitkään kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piirissä, kuten pääkaupunkiseutu, Pirkanmaa, Jyväskylä, Kuopio sekä Itä- ja Länsi-Uusimaa, ovat pystyneet kehittämään huomattavasti kierrätettävien hyötyjakeiden erilliskeräystä kautta linjan erikokoisilla kiinteistöillä. Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen ansiosta keräys on myös saatu käytännössä kustannustehokkaasti ja toimivasti järjestettyä, logistiikasta aiheutuvat ympäristöhaitat minimoiden. PHJ:n alueella, jossa on pääasiallisesti käytössä kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus, ei käytännössä erilliskeräystä ole kehitetty muualla kuin isoimpien kaupunkien ja kuntien ydinkeskustoissa. Kunnan kilpailuttaman järjestelmän etuna on PHJ:n mielestä myös se, että kaikki kiinteistöt liittyvät kunnan järjestelmässä lainmukaisesti järjestettyyn jätehuoltoon. Tällä hetkellä kiinteistönhaltijan järjestämällä alueilla on edelleen runsaasti kiinteistöjä, jotka eivät ole liittyneet lainsäädännön mukaisesti järjestettyyn jätehuoltoon lainkaan. Tällainen tilanne on myös PHJ:n alueella.

PHJ:n mielestä kunnan järjestämä jätteenkuljetus takaisi myös tasapuolisen ja kohtuullisen jätehuoltopalvelun hinnoittelun ja parantaisi jätteenkuljetuspalvelujen saatavuutta kaikkialla PHJ:n alueella, kuten myös koko Suomessa. Tällä hetkellä eri selvitysten ja arvioiden perusteella useissa kunnissa Suomessa kiinteistön haltijan jätteenkuljetusjärjestelmässä toimii vain yksi yritys. PHJ:n mielestä tämä heikentää asukkaiden tasapuolista kohtelua palveluiden saatavuuden sekä jätehuollon kustannusten osalta. Kunnan järjestelmässä PHJ:n mielestä myös ohjaavan taksan siirtyminen asiakashintoihin on varmistettu toisin kuin kiinteistönhaltijan järjestelmässä, jossa se ei kaikilla alueilla Suomessa tällä hetkellä siirry asiakashintoihin. PHJ:n mielestä painoperusteisen asiakashinnoittelun mahdollinen käyttöönotto tulevaisuudessa vaatii myös sen, että kuljetusten organisointi ja astiahallinta on kuntayhtiön hallinnassa. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistöillä havaittuihin kuljettajia koskeviin työturvallisuusasioihin, kuten myös muihin epäkohtiin on mahdollista vaikuttaa paremmin kuin kiinteistönhaltijanjärjestelmässä. Sillä kaikilla pienillä tai keskisuurilla kuljetusyrityksillä ei ole resursseja olla yhteydessä asiakkaisiin ja tarvittaessa viranomaisiin epäkohtien korjaamiseksi.

PHJ haluaa kuitenkin korostaa, että kunnan järjestämään kuljetukseen siirtyminen ei miltään osin vähennä tai kavenna alan yksityisten yritysten liiketoimintaa – päinvastoin, kuntaurakoiden kilpailuttaminen tarjoaa lisää vakaita työmahdollisuuksia niin uusille kuin jätealalla jo toimiville yrityksille, sillä kuntayhtiöt hankkivat kaikki kuljetukset edelleen markkinoilla olevilta yksityisiltä yrityksiltä. Lisäksi kunnan kilpailuttama järjestelmä mahdollistaa myös uusien kuljetusurakoitsijoiden markkinoille tulon ja sitä kautta mahdollisuuden urakoitsijoille tarjota palveluitaan myös kunnan

vastuun ulkopuolelle jääville kiinteistöille. Näin ollen markkinoille tulee lisää kilpailua ja palveluntarjoajia myös kunnan vastuun ulkopuolelle jääville kiinteistöille. Nykyisellään kiinteistönhaltijan järjestämällä alueilla on uusien kuljetusurakoitsijoiden hyvin vaikea, käytännössä mahdotonta, päästä markkinoille.

Julkisen hankinnan kautta kuljetusmarkkinoita pystytään tervehdyttämään ja kehittämään aikaansaamalla luonnollista kilpailua, mikä puolestaan varmistaa, että kotitalouksien maksamat hinnat välttämättömyyspalvelusta pysyvät kohtuullisina ja tasapuolisina eri puolilla Suomea asuville. Kuntatoimijoiden tavoitteena on järjestää jätehuoltopalvelut mahdollisimman kattavasti ja kustannuksia minimoiden omakustannushintaan, kun taas yksityisen yrityksen tavoitteena on voiton maksimointi.

Mielestämme uudistusten mukaan kuntavastuullisen jätehuollon ulkopuolella olevien toimintojen ja kiinteistöjen jätteenkuljetusten määrä tulee kasvamaan uusien hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoimintaan kohdistuvien erilliskeräysvelvoitteiden myötä. Uudet hallituksen esitysluonnoksessa esitetyt jätelain velvoitteet synnyttäisivätkin kokonaisuutena paljon uusia työpaikkoja ja työmahdollisuuksia yksityisille yrityksille erilliskeräysvelvoitteiden lisääntyessä merkittävästi sekä kuntavastuullisessa jätehuollossa, että sen ulkopuolelle lukeutuissa toiminnoissa.

PHJ:n mielestä asetetut siirtymäajat ovat tarpeellisia ja perusteltuja, sillä sekä kunnille että yrityksille on hyvä turvata riittävästi aikaa muutoksiin valmistautumiseen. On hyvä, että erilliskerättävien jätteiden kuljetuksia koskeva kahden vuoden siirtymäaika on yhdenmukainen ehdotettujen kiinteistöittäistä erilliskeräystä koskevien siirtymäaikojen kanssa ja sekajätteiden osalta jätettäisiin viiden vuoden siirtymäaika.

36 § Kunnan järjestämä jätteenkuljetus

Jätteenkuljetusten urakoiden kilpailuttamista koskevaa sääntelyä ehdotetaan tarkennettavaksi selvästi nykyisestä, tavoitteena parantaa erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia saada kuljetusurakoita. PHJ pitää ehdotetun säännöksen tavoitteita erittäin hyvinä, sillä on tärkeää, että markkinoilla on sekä pieniä, keskisuuria että suuria kuljetusurakoitsijoita ja kaikilla on edellytykset osallistua kilpailutuksiin. Alan keskittyminen vain muutamalle toimijalle ei ole kenenkään etu. Markkinavuoropuhelun lisääminen pykälään on myös positiivinen asia. Jo nykyisellään kuntayhtiöt laajalti harjoittavat markkinavuoropuhelua kuljetusurakoitsijoiden kanssa ennen kilpailutuksia sekä uusia palveluita suunnitellessaan ja kehittäessään.

Markkinavuoropuhelun ohella on kuitenkin olennaista kehittää yhteisiä käytäntöjä ja lisätä pk-yritysten tietoutta ja osaamista kilpailutuksiin osallistumisessa. Pidämme hyvinä myös ehdotukseen sisältyviä säännöksiä pk-yritysten erityisestä huomioinnista jätteenkuljetusten kilpailutuksissa sekä kilpailutuksiin osallistuvien yritysten tasapuolisesta kohtelusta.

PHJ:n mielestä ehdotettu säännös perusteluineen ohjaa kuntien jätelaitosten jätteenkuljetuspalveluiden hankintaa hankintalainsäädännön ohella. Samalla se vahvistaa jo tehdyn työn merkitystä: jätelaitosten kuljetusurakoiden kilpailutuksissa on jo nykyisin kiinnitetty huomiota pienten ja keskisuurten yritysten osallistumismahdollisuuksien turvaamiseen urakka-alueiden kokoon ja ajoitukseen liittyvässä suunnittelussa sekä yrityksiin kohdistetussa urakoiden viestinnässä. Kuntien jätelaitokset ovat edunvalvontajärjestönsä välityksellä tarjonneet kuljetusalaa edustaville järjestöille ja yrityksille lisää vuoropuhelua kuljetushankintojen kriteeristön kehittämiseksi ja yhteistyön parantamiseksi.

37 § Kiinteistön haltijan järjestämä saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetus

PHJ:n mielestä myös saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetus tulisi säätää kunnan järjestämisvastuulle. Näin ollen jätelain 37 § voitaisiin poistaa tarpeettomana, mikä selkeyttäisi edelleen vastuunjaon sääntelyä, poistaisi tulkinnanvaraiset kuljetusjärjestelmäpäätökset ja olisi ennen kaikkea perusteltua ympäristöterveyden kannalta.

Kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa kunta kilpailuttaa lietteen kuljetuksen toimijoita, joilla on tehtävään soveltuva kuljetuskalusto, ja varmistaa ajonohjauksjärjestelmällään, että liete haetaan kaikilta kiinteistöiltä oikea-aikaisesti ja että liete päättyy asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan.

Pidämme kuitenkin kannatettavana, että saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmää tarkastellaan tässä vaiheessa erillään kiinteistä jätteistä. Lietteiden kuljetus vaatii erilaisen kuljetuskaluston, eikä se siten ole yhdistettävissä kiinteän jätteen kuljetusjärjestelyihin. Asiakkaiden erityiset tarpeet tyhjennysten ajankohdalle tai muille palvelun erityispiirteille voidaan silti yhtä hyvin toteuttaa kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa.

Kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa, jo saatujen kokemusten perusteella, kaikki asuin- ja vapaa-ajankiinteistöillä syntyvä liete saadaan systemaattisesti asianmukaiseen käsittelyyn ja lietteen epäasianmukaisesta käsittelystä aiheutuvat haitalliset ympäristövaikutukset pienenevät.

Kunnan järjestämässä lietekuljetuksessa jätevedenpuhdistamoiden toiminnan suunnittelu ja ennakointi paranee, kun lietteet saapuvat puhdistamoille tasaisesti ja etukäteen tiedossa olevan rytmin mukaan. Kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa lietteiden jätehuollon hallittu

kokonaisketju varmistaa seurannan ja valvonnan, eikä jätehuoltoviranomaisen tai ympäristönsuojeluviranomaisen tarvitse osoittaa seurantaan ja valvontaan muita resursseja. Kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa lietteen jätehuoltoa koskevat jätemaksut vahvistetaan taksassa, noudattaen jätelaissa säädettyä kunnan jätemaksua ja sen perusteita koskevia säännöksiä. Kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa kunnan jätelaitos kehittää jatkuvasti kilpailutuksen ehtoja myös pienille yrityksille sopiviksi. Lisäksi kunnan jätelaitos kehittää jatkuvasti asiakkaalle suunnattuja palveluitaan niin lietteiden tyhjennyksen kuin muiden palveluiden osalta. Näin asiakas saa kaikki jätehuollon palvelut yhdeltä toimijalta, eli kunnan jätelaitokselta.

Mikäli kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus päätetään kuitenkin säilyttää, katsomme edellä kuvatusti perustellen, että jätelain 13 §:n 1 ja 2 momentin mukaisten ympäristön- ja terveydensuojelun vaatimusten täyttäminen on olennainen osa kokonaisuutta. Jätelain 13 §:ssä säädetty tulee jo nykyisen sääntelyn nojalla huomioida jätehuollosta mahdollisesti ympäristölle tai terveydelle aiheutuvien riskien, kuten ympäristön pilaantumisen, minimoinnissa. Onkin perusteltua korostaa säännöksen merkitystä myös saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetustoimintaan kohdistuvana säännöksenä 37 §:n yhteydessä, jotta varmistetaan eri toimijoiden ymmärrys ympäristönsuojelun korkean tason vaatimuksesta. Katsomme, että tämä ei kuitenkaan edellytä 37 §:ssä säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten muuttamista.

Mikäli kaksoisjärjestelmä päätettäisiin säilyttää, tulisi nykyiset kriteerit pitää voimassa, sillä niiden osalta on jo olemassa runsaasti lainsäädännön soveltamista ohjaavaa oikeuskäytäntöä. Kriteerien laajan uudistamisen myötä oikeudenkäyntien määrä tulisi mitä todennäköisimmin lisääntymään, mikä aiheuttaisi tarpeetonta hallinnollista taakkaa sekä kunnissa että tuomioistuimissa. Mikäli 37 §:n edellytyksiä edellä kuvatusta huolimatta muutetaan, katsomme tarpeelliseksi todeta sen, ettei 37 §:n muutos edellytä kunnan järjestämän saostus- ja umpisäiliölietteitä koskevan jätteenkuljetuspäätöksen tarkastelua missään muodossa.

41 § Jätteen luovuttaminen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai alueelliseen vastaanottoaikaan

Ehdotetun 41.3 §:n mukaan kiinteistön haltija voisi järjestää erilliskerätyn pakkausjätteen kuljetuksen, jos kiinteistö ei kuuluisi 15 §:n 3 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettujen erilliskeräysvelvoitteiden tai kunnan jätehuoltomääräyksissä (91§) nimenomaisesti määriteltyjen pakkausjätteen kiinteistöittäistä erilliskeräystä koskevien velvoitealojen piiriin.

PHJ:n mielestä ehdotetussa muodossa 41.3 § johtaa vastuunjaon hajautumiseen lakimuutoksen tavoitteiden vastaisesti. Säännös mahdollistaisi sen, että alle 5 huoneiston kiinteistöille voisi tarjota palveluita samaan aikaan sekä kunnan jätelaitos että yksityinen palveluntarjoaja. Tällainen tilanne johtaisi järjestelmän logistisen kokonaisuuden hajoamiseen ja jätteenkuljetusten lisääntymiseen pientaloalueilla, mikä lisäisi kuljetusten haitallisia ympäristövaikutuksia sekä vaikuttaisi kielteisesti asuinalueiden turvallisuuteen. Nykyisessä tilanteessa, jossa jokaisen kotitalouden jätteiden lajittelupanos on tärkeä, ei kunnallekaan tulisi asettaa keinotekoisia esteitä keräyksen

järjestämiseen, mikäli se on tarkoituksenmukaista toteuttaa. Osa kunnista on jo sisällyttänyt jätehuoltomääräyksiinsä myös vapaaehtoista kiinteistöistä keräystä koskevia määräyksiä, ja ovat kehittäneet ja/tai kehittämässä näitä kiinteistöjä koskevia palveluita. Asetuksen tai jätehuoltomääräysten erilliskeräysvelvoitteita täydentävän kunnan keräyksen mahdollisuus tulisivin turvata nykyisellä tapaa asuinkiinteistöjen kiinteistöittäisessä pakkausjätteiden keräyksessä.

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

PHJ:n mielestä kuntien ja pakkausten tuottajien yhteistoiminta pakkausjätteen erilliskeräyksessä on todettu hyväksi toimintatavaksi, joka olisi syytä vakiinnuttaa valtakunnalliseksi tavaksi toimia varsinkin kierrätystavoitteisiin pääsemisen näkökulmasta. Pakkausjätteen kerääminen tiiviissä yhteistyössä tuottajien kanssa palvelee niin tuottajien, kuntien kuin asukkaidenkin etuja.

49 a § Kunnan ja pakkausten tuottajan yhteistoiminta pakkausjätteen erilliskeräyksessä

Kuntien ja pakkausten tuottajien yhteistoiminnan kehittäminen pakkausjätteen erilliskeräyksessä on olennaista kierrätystavoitteiden saavuttamisen kannalta. Yhteistoimintavelvoite mahdollistaa nykyisen pakkausjätteiden kiinteistöittäisen erilliskeräyksen toimintamallin, jonka mukaisesti kunta jo monin paikoin järjestää pakkausten keräyksen asuinkiinteistöltä, laajentamisen koko Suomeen ja sen edelleen kehittämisen.

Pakkausjätteen keräämisen toteuttaminen tiiviissä yhteistyössä tuottajien kanssa mahdollistaa paremman jätteiden keräämisen kokonaissuunnittelun ja tehokkaamman logistiikan hyödyntämisen, joka palvelee niin tuottajien, kuntien, asiakkaiden kuin yhteiskunnankin etuja. Kun kunnat järjestävät seka- ja biojätteen lisäksi pakkausjätteiden keräyksen, on mahdollista järjestää pakkausten lisäksi muiden samaa materiaalia olevien tuotteiden yhteiskeräys (esimerkiksi muovipakkausten ja muiden muovien keräys sekä metallipakkausten ja kotitalouksien muun pienmetallin yhteiskeräys). Myös muut keräysmallit, kuten monilokerokeräys tai yhteiskeräys etenkin pientaloalueilta, ja kierrätykseen ohjaaminen kannustavalla jätetaksalla edellyttävät sitä, että kunnat järjestävät pakkausjätteiden keräyksen kiinteistöillä.

Kuntien ja tuottajien toimiessa lakisääteisessä yhteistyössä pakkausjätteiden keräämisessä, tilanne on myös asukkaiden kannalta merkittävästi parempi, sillä asukas saa kaikki jätehuollon palvelut yhdeltä toimijalta, kunnan jätelaitokselta. Kunnan toteuttaessa pakkausjätteen kiinteistökeräyksen, mahdollistetaan kunnalle myös jätehuollon kokonaisuuden tehokkaampi ohjaaminen, kehittäminen ja seuraaminen, mikä ei onnistu mallissa, jossa kunta ja tuottajat keräävät kumpikin omalle vastuulleen kuuluvat jätelajit.

Tehokas logistiikka optimoi kuljetusmäärät- ja reitit, mikä vähentää kuljetusten aiheuttamia päästöjä. Lakisääteisen yhteistyön malli mahdollistaa kokonaisvaltaisen neuvonnan ja palveluntarjonnan kiinteistöille: asukkaat voisivat olla kaikissa jätehuoltoon liittyvissä asioissa jatkossa yhteydessä kunnalliseen jäteyhtiöön, joka hoitaisi keskitetysti palvelut ja räätälöisi niitä sopiviksi kiinteistön kokonaisuuden sekä erilliskeräykseen kohdistuvat velvoitteet ja mahdollisuudet huomioon ottaen.

Lisäksi ehdotuksen mukainen malli varmistaa, että tuottajilta saatava korvaus päättyy sellaisenaan alentamaan asukkaiden suorittamia, pakkausjätteiden tyhjennyksistä aiheutuvia maksuja. Nykyisen jätteenkuljetusten kaksoisjärjestelmän jatkuessa olisi mahdotonta varmistaa, että korvaukset todella käytettäisiin siten, että niistä olisi hyötyä asukkaille.

49 b § Kunnille maksettavista korvauksista sopiminen ja pakkausten tuottajan kustannusvastuu

Ehdotetut, kuntien ja tuottajien yhteistoimintaa koskevat säännökset ovat mielestämme perusteltuja. Yhteistoiminta, jossa tuottajien korvauksista sovitaan valtakunnallisilla sopimuksilla, varmistaa korvausten päätyminen läpinäkyvästi asukkaiden hyödyksi ja yhtenäisen toimintatavan valtakunnallisesti.

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

78 § Kunnan jätemaksu

Katsomme, että pykälän muuttaminen toimii kokonaisuuden näkökulmasta hyvin, mikäli myös pakkausjätteiden lakisääteinen yhteistyö kuntien ja tuottajien kesken toteutuu ehdotetulla tavalla ja mikäli jätteenkuljetusjärjestelmään kohdistuva hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettu uudistus toteutuu. Ainoastaan kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunta päättää täysimääräisesti asukkaiden maksamista tyhjennysmaksuista kattaen sekä jäteastioiden kuljetuksen että jätteen käsittelyn.

91 § Kunnan jätehuoltomääräykset

Pidämme valittua sääntelyratkaisua perusteltuna esitetty kokonaisuus (ml. kunnan järjestämä jätteenkuljetus kiinteissä jätteissä) huomioiden. Ehdotettu asetuksen ja jätehuoltomääräysten yhdistelmä täydentävät toisiaan. Yhdistelmä mahdollistaa paikallisten olosuhteiden huomioon ottamisen erilliskeräysvelvoitteiden toimeenpanoa pohdittaessa.

Huomautamme, että säännöksen perusteluihin tulee kuitenkin lisätä maininta kunnan mahdollisuudesta antaa asukkaille vapaaehtoista erilliskeräystä koskevia määräyksiä velvoittavan

erilliskeräyksen ohella. On tärkeää, että velvoittavien säännösten ohella jätelaila tuetaan kuntien mahdollisuuksia asukkaiden vapaaehtoisuuteen perustuvien palveluiden tason parantamiseen silloin, kun se on ympäristöllisesti kestävä ja kustannustehokasta sekä tuo lisäarvoa asukkaille.

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

-

Asetusyhteenveto

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätealan asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

Asetusyhteenveto

Ehdotetuilla muutoksilla jäteasetukseen säädettäisiin aiempaa tarkemmat velvollisuudet yhdyskuntajätteen erilliskeräyksestä. Kiinteistökohtaista erilliskeräystä koskevat vähimmäisvaatimukset asetettaisiin mahdollisimman samantasoisina asuinkiinteistöille sekä hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan jätteen haltijoille. Ehdotuksen mukaan kunnan olisi järjestettävä asumisessa syntyvän pienikokoisen metallijätteen ja muun biojätteen kuin puutarha- ja puustojätteen erilliskeräys ja kierrätys sekä yhteistoiminnassa pakkausten tuottajien kanssa kuitu-, lasi-, metalli- ja muovipakkausten erilliskeräys, vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on viisi huoneistoa, viimeistään kahden vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Lisäksi yli 10 000 asukkaan taajamassa asumisessa syntyvän biojätteen erilliskeräys olisi kuitenkin järjestettävä jokaiselta kiinteistöltä viimeistään kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Kunnan mahdollisuudesta poiketa velvoiterajoista säädettäisiin jätelain 91 §:ssä.

Näkemyksemme mukaan velvoiterajojen asettaminen sekä kotitalouksille että muille jätteenhaltijoille on tarkoituksenmukaista, ja ehdotetut erilliskeräysvelvoiterajat ovat perusteltuja kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi sillä edellytyksellä, että kunnalle jätetään laissa poikkeamismahdollisuus tarvittaessa asetukseen säädetyistä. Korostamme, että kunnille olisi hyvä myös muutetussa lainsäädännössä jättää mahdollisuus määritellä asetuksissa säädettäviä velvoitteita laajemmalle ulottuvasta, kiinteistöittäisestä pakkausjätteiden keräyksestä. Näin kaikille asukkaille annettaisiin mahdollisuus itse tukea kierrätystavoitteisiin pääsemistä.

Pidämme ehdotettuja erilliskeräysvelvoiterajoja yhdistettynä kunnan poikkeamismahdollisuuteen perusteltuna. Pidämme erittäin tärkeänä velvoitteiden asettamista myös hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan kiinteistöille, jotta kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet eivät jää pelkästään asukkaiden kustannettavaksi. Asumisessa syntyvien jätteiden erilliskeräyksen tehostamisen lisäksi yhdyskuntajätteen kierrätysteeseen vaikuttaa merkittävästi myös elinkeinoelämän toimijoilta erilliskerätyt jätelajit sekä muut elinkeinoelämän vastuulla olevat, kiertotalouden toteutumista edistävät toimenpiteet.

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

-

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

-

Rusanen Johanna
Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy